

Länsstyrelsen
Norrbotten

Yttrande

Datum
2025-11-14

1 (3)

Diarienummer
13294-2025

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Naturvårdsverkets skrivelse om förslag till författningsändringar till följd av revideringen av EU:s avfallstransportförordning

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Norrbottens län (Länsstyrelsen) lämnar följande synpunkter på skrivelsen som Naturvårdsverket lämnat gällande förslag till författningsändringar till följd av revideringen av EU:s avfallstransportförordning:

- Det saknas förslag på författningsändringar i skrivelsen kopplat till det huvudsakliga tillsynsarbetet inom arbetet med gränsöverskridande avfallstransporter som utförs av de fem Länsstyrelserna i Gävleborg, Norrbotten, Skåne, Stockholm och Västra Götalands län. Länsstyrelserna bör beredas möjlighet till detta.
- Naturvårdsverket föreslår att det sker författningsändringar där begrepp som "exportör" och "transportör" hanteras, men även gällande vilka godkända språk och jurisdiktion för begreppet "etablerad". Länsstyrelsen ställer sig positiva till detta resonemang och ställer sig bakom Naturvårdsverkets synpunkter i dessa frågor.
- Miljösanktionsavgifterna för gränsöverskridande avfallstransporter för det praktiska arbetet behöver omformuleras och fördelaktigt kan dynamiska avgiftsbelopp implementeras. Detta har Länsstyrelsen påtalat i utredning SOU 2025:14 "En skärpt miljöstraffrätt och ett effektivt sanktionssystem".
- Länsstyrelsen bedömer att en översyn av närhetsprincipen bör genomföras, vilket föreslås av Naturvårdsverket.

- Länsstyrelsen har inte deltagit eller fått information om utformningen av Naturvårdsverkets skrivelse. Formuleringen i stycket 1.3 är således felaktig då Länsstyrelsen inte deltagit i detta arbete.

Synpunkter på skrivelsen

När det gäller författningsändringar i skrivelsen, kopplat till det huvudsakliga tillsynsarbetet inom gränsöverskridande avfallstransporter som utförs av de fem Länsstyrelserna, saknas det förslag på författningsändringar. Begrepp som "praktisk tillämpning" återfinns, kopplat till Naturvårdsverket arbete, men det saknas förslag och kopplingar till den praktiska, löpande tillsynen som Länsstyrelserna bedriver. Det är av stor vikt att Länsstyrelserna bereds möjlighet till detta.

De förslag på författningsändringar som Länsstyrelsen lämnat i miljöstraffrättsutredningen SOU 2025:14 samt i regeringsuppdrag M2021/00438, 5.1.1. samt 5.1.2 bör beaktas. Länsstyrelsen har särskilt påtalat vikten att kunna stoppa avfallstransporter. Att inspektörer ska kunna ge stopptecken har även utretts och syftet med detta är att effektivt kunna arbeta utan att belasta eller vara kritiskt beroende av andra myndigheters tillgänglighet vid en gemensam kontroll. Dessa exempel på praktiska verktyg är kritiska för att kunna uppnå syftet med lagstiftningen, speciellt i delar av landet där avstånden mellan myndigheterna är stora.

Naturvårdsverket föreslår att man ser genomför författningsändringar i skrivelsen. Länsstyrelsen anser att Naturvårdsverket bör få sina identifierade problemområden åtgärdade. Det inkluderar om hur begrepp som "exportör" och "transportör" hanteras, men även kopplat till språk samt jurisdiktion för begreppet "etablerad".

Miljösanktionsavgifter för gränsöverskridandet avfallstransporter behöver omarbetas i sina lydelse samt behöver få dynamiska avgiftsbelopp. Dynamiska avgifter innebär ett spann för själva miljösanktionsavgiften och detta skulle vara på samma sätt som Arbetsmiljöverket har sina sanktionsbelopp utformade. Arbetsmiljöverkets avgifter är ett av de vassaste verktygen som Länsstyrelsen har identifierat i sina samverkanskontroller under åren tillsammans med andra myndigheter. Det skulle innebära att mindre administrativa överträdelse kan få en mindre sanktionsavgift, medan en större överträdelse, som inte går om

fattas av straffbestämmelser, får en större avgift. Exempel på variabler som skulle styra avgiften är sådant som vikt, frekvens, avfallstyp, typ av brist i spårbarhet.

Naturvårdsverket föreslår ändringar av miljöstraffavgifter i stycke 5.1.3 och Länsstyrelsen vill förordna den modell som Arbetsmiljöverket har baserat på praktiska kontroller.

Länsstyrelsen har inte deltagit eller fått information om utformningen av Naturvårdsverkets skrivelse. Formuleringen i stycket 1.3 är således felaktig då Länsstyrelsen inte deltagit i detta arbete.

Länsstyrelsen delar Naturvårdsverkets resonemang gällande att en översyn av närhetsprincipen bör genomföras. Förfarandet som råder idag där transporter helt obegränsat kan transporteras utan att ta beaktande av en närhetsprincip bedöms inte vara skälig. Länsstyrelsen har i sin egen tillsyn identifierat transport som kör brännbara sopor från utomlands över 200 mil, när många förbränningsanläggningar i närmare anslutning, finns tillgängliga. Detta bedöms inte vara rimligt utifrån ett miljöskyddsperspektiv och man bör utreda möjligheterna för att implementera skäliga begränsningar för transportavstånd.

När det gäller arbetet med dialogen mellan Naturvårdsverket och Länsstyrelserna behöver denna förbättras och utökas. Naturvårdsverket besitter speciell kunskap kopplat till lagstiftning samt anmälningsprocessen och är tillsynsvägledande för verksamhetsutövare och Länsstyrelserna. Länsstyrelserna besitter den praktiska kunskapen, har kunskap om hela kontrollmekanismen för godstransporter och har en regional överblick över de illegala avfallstransporterna. Det nationella samverkansmötet (NATSAM) bör utökas.

De som medverkat yttrandet

Yttrandet har lämnats av enhetschef Sabina Hoppe med Jonas Lundin som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.